

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 39.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
17-dik napján 1796-dik Efstentőben.

Hadi Környürlállások.

Olasz - Országi Seregünkből, Ápr. 11-dik napjától fogva 14-dikig, sebet kaptak: Ingenieur - Oberster *Cerini*; Teutschmeister Regimentjebéli Májor *Blavier*; Preisz Reg.éből: *Trautenberg* és *Luttenberg* Kapitányok, *Madusca* 's *Picentanida* Főhadnagyk, és *Elbensteiui Niemez* Alhadnagy. Antal Fő-Hertzeg Reg. ebéli Főhadnagy *Wittmann*; Alvintzy Reg.éből: *Mattenclott* Májor, *Újházy* Kapitány, és *Meskó*

S s

Alhadnagy; Nádasdy Reg.éből: Kapitány *Pongrátz*; a' Horvát Batalionokból: *Lezzeny* Oberstlieutenánt, *Widenmann* és *Terbukovich* Főhadnagyok, és *Dadassovich* Zászlótartó. A' Pellegrini Reg.éből: *Holbeinsberg* Oberstlieutenánt.

El-estek: Teutschmeister Reg.éből: *Mollak* és *Schmid* Alhadnagyok; Antal Fő-Hertzegéből Kapitainlieut. *Kregliano-vich*; Terczyéből *Mitterbach* Kapitány és *Karticzky* Alhadnagy. Alvinczyéből *Ernst* Alhadnagy; Nádasdyéből Zászlótartó *Metzner*.

A' Hadnak jó ki-meneteléért közönséges Imádságokat parantsolt tartatni Ő Ts. K. Felsége, egész Birodalmában.

Turini Tudósítások szerént, a' *Szárdínai* Király által adta a' Királyságot a' Fiának.

A' *Genuai* Közönséges - Társaságnak *Savonai* Kikötőhelyébe, 30 frantzia szállítóhajók állottak bé, eleséggel, munízióval, és ágyúkkal. “

A' *Szárdíniai* Koronához tartozott *Nizai* Grófságba újjabbann is érkeztek Frantzia Országának belsőbb részeiből Katonák, és *Sospello* Városánál egy jó-forma nagyságú Seregofztály vonta össze magát.

Livornóból Máj. 4-dikénn: — „A' *Nápolyi* Király, *Genua'* környékére egy kis Hajóssereget küld, melly az Ánglus hajókkal eggyesülve, fogdossa a' Frantziák-

nak szállító-hajóikat. Négy ilyen szállító-hajókat hozának ide az Anglusok Ápril. 25-dikén, melly hajóknak, résszerént elesegből, résszerént egyéb hadi-készületekből állott a' terhek."

Mediolánumból Máj. 7-dikénn: — „Ármádiánk, a' *Pádus* (*Po*) vize' bal partján fekszik majd egész *Cremona* Városáig: a' *Frantziák'* fekvése is szinte addig nyúlik a' *Pádus* vizének jobb mellyékén. Erejeknek nagyobb része, *Páviának* által-ellenébe láttatik gyülekezni: melly Városunk, innen *Mediolánumtól* öt órányira esik. Várjuk a' *Tirolisból* 's másuttan felénk siető segedelmet. "

Rajnamellyéki Tudósítások.

Condé Hertzeg' Seregébe kevés idő alatt sok *Frantzia* Szököttek vevődtek fel, kikkel a' Sereg' száma 15 ezerre szaporodott. — Különösen a' *Vesztfáliai* és *Alsó Szaxóniai* Kerületekben vonnak óltalmazó lineát, a' *Prusszusok*, *Hasszusok*, *Hannóveránusok*, és *Braunsvájgiak*, hogy az említett lineán belől fekvő Tartományokat a' minden óránn újra el-kezdendő had' vizontagságitól meg-mentsék. — A' *Moguntziai* környékeken még is tart a' marhadög. Egy font hús 14 krajtzáron megy; hanem a' Katonaság 9 kr. on kapja azt, tsönt nélkül.

Hannóverából írják, hogy a' *Choiseul* nevet viselő *Frantzia* Kiköltöztek' Reg. je nagyon meg-akadt. Ez a' Regement, a. i. melly mintegy 650 emberből áll, a' múltt Mártziusban által-szállítódott volt *Angliába*. Onnan *Amérika* felé akarták küldeni: de nem adta reá magát ezen útasra: minekokáért az *Angliai* partoknál meg nem szenvedődött többé. Áprilisnek 20-dikén hat szállító-hajókon *Stade* Város a' eleibe érkezett, 's ki akart szállani a' partra; de nem szállhatott; mert egy Ofztály Dragonyosság rukkolt ki ellene. (*Stade* a' Hannóverai Választó-Hertzogséghez tartozik: következésképpenn az *Angliai* Királyé.)

Londonból Ápr. 22-dikénn: — „1790-dik eszt. ben nem ment többre négyfáz-nál Katona-hajóink' száma: most pedig fel megy 589-re, mellyek között százhetven línei nagy hajók vagynak. A' mióta ez a' had foly: több számú Kereskedő-hajókat kapkodtak ugyan el a' *Frantzia* Rablóhajók; mint a' miéink: de a' Katona-hajókra nézve másképpen vagyon a' dolog: mert mi az ő Hajósseregeiket 153 Hajó-jaiktól fosztottuk meg, mellyek között 27 línei, 74 ágyúsnál nem kisebb hajók is voltak: a' mi Hajósseregeink pedig ő általok nem vesztettek többet 34-nél, és ezek között csak öt volt línei.“

Hágából Máj. 3-dikán: — „Az itt ülő *Batáviai* Nemzeti-gyűlés, szívekre kötötte a' Frigyes Tartományokbéli Kormány-fzékeknek, hogy a' hadi erőnek ezenn elz-tendőben való fenn-tartására meg-kívántató hatvan millió forintnak egy harmad részét, 1-ső Júniusra; más 3-mad részét első Septemberre; utolsó 3-mad részét pedig 1-ső Decemberre bé-gyűjtsék.“

Párisból Ápr. 30-dikán: — „*Olasz* Országba *Buonaparte* Vezérhez, nem különben *Laharpe*, *Massena*'s *Cervoni* Generálisokhoz és *Rampon* Brigádiroshoz, há-ládatos meg-elégedést nyilatkoztató Leve-leit útasította a' Direktórium. *Rampon*, Ápr. 11-dik napján 1500-ad magával vólt a' *Genuai* tenger-mellyékén *Monte-Regino*-nál egy Földvárban, mikor *Beaulieu* által meg-támadtatott, és az ágyúk' dörgései között eskettette meg Katonáit, hogy ké-fzek lesznek mind meg-halni inkább *Redut*jokban; mint azt fel-adni.“

Brüsszelből Ápr. 27-dikén: — „Az idevaló Affzonyokat, Nemzeti-kokárda vi-selésre buzdítja a' Direktórium' Kommisszá-riussa, tsendes hangú fenyegetéssel. — *Luxemburg*' környékénn sok Iffjak kiáltot-ták: *Ellyen a' Tsászár!* 's erdőkbe vették magokat, midőn a' mostani Fr. Igazgatók Katonáknak akarták el-vitetni őket.“

Spanyol - Országból —

Amérikából egy Hajóssereg érkezett a'

Cádixi Kikötőhelybe, a' mellynek gazdag terhe, más drága portékákon kívül, állott tizenhat millió piászter kész-pénzből is.

Hatvanezer újj Katonák' szedetése cránt adott parantsolatokat az Udvar, 's minden Regimentek tellyes számúakká tétetnek. Tizenkét ezer emberből álló Seregofztály rendeltetett *Ámerikába* az ott lévő Őrizeteknek erősebbítésére: és ezen Korpus' egy részének el-szállítása *Don Solano* Tengeri-Vezérre bízattatott, a' ki, még Mártz. 14-dikénn ugyan, a' *Cádixi* Kikötőhelyben tartózkodott: de minden órán szándékozott szélnek erefszteni vitorláit. — A' *Carthagenai* és *Ferrolí* partoknál lévő hadi hajók, mellyeknek hasznát lehet még venni: mind meg-igazgattatnak, és fel-készítetnek.

Stokholmból Ápr. 22-dikén: — „Innen: *Pétersburgba*, 's onnan ide, sürűen mennek jönnek a' Kurírok, 's reménység vagyon a' Békességnek szépszerént lehető fenn-tartásához. Azonban nints szünete nállunk se' szárazon se' vízen a' hadi készülettételeknek. *Finniában* kormányozó Generálisunk, 9 ezernél felesebb számú Katonasággal rakta már meg a' széleket, és négy ezer Lakosoknál többet öltöztetett fegyverbe.“

Bét s.

Az ide való Universitásban Mathésist tanító B. *Metzburg* Profésszor Ur, ki nagy

szolgálatokat tett vólt már *Napkeleti-Gallítziának* fel-mérésében: most *Napnyúgoti-Gallítziának* fel-mérésére nézve Fő-igazgatóvá rendeltetett Ő Felségétől, 's egy-szersmind Ts. K. Tanácsosi ranggal is meg-tiszteltetett minden taksa nélkül. Említett Fő-igazgatói foglalatosságábann, melléje adatott segítségül Abbé *Gaspari*, a' ki *Gallítziában* Kormányozója a' hajókázás-nak, és az ehez meg-kívántató építésnek.

Napnyugoti-Gallítziában meg-hirdet-tette Ő Felsége, hogy ha akár Külföldiek' akár pedig Ts. K. Birtokokbéliek' igyekez-nének ki-vándorlásra tsábítani az oda va-ló Lakosokat: a' ki fel-fedezi az efféle Tsábítókat fundamentomosann: száz arany jutalmat kap, 's a' neve is halgatásban fog-tartatni.

Magyar Ország.

Selmetzbányáról 24-dik Áprilisben: —
„ Két óránnyi járó-földre esik innen *Dobrona* Mező - Városa, melly, ugyan azon nevet viselő, és M. Gróf *Eszterházy* Károly Ő Nagysága' birtokában lévő *Dominium'* Helységei között valamint térségére: úgy esztendőbeli jövedelmeire nézve is leg-első. Ezen Város' mellyékén már hatszáz esztendőekkel ennekelötte kezdődött vólt. a' Bányaásás, melly annak-utánna a' mostoha idők miatt félbe-szakadt: de nem régiben újra elő-vevődött

a' már régtől fogva meg-szüntt munka; és már köziklára is akadtak az Ásók, olyanra, a' melly nem kevés reménységet nyújt a' Bányát műveltető *Dobronai Lakosoknak.*“

* * * * *

A' Felsőleges Királyi Helytartó-Tanáts' részéről jelentetik: hogy a' Felsőleges Udvar' rendelkezéséből, a' Magyar-Országban lévő el-töröltt Szerzetesek Jöszágin, 's Uradalmain, némelly Kerületi-Erdő-mesterek; nevezetesen: a' Sellyei Kerületben, Sellyén, a' Jászói Kerületben az egyik Jászon, a' másik pedig Sajóladon; továbbá a' Pesti Kerületben Maróthon, a' Pétsvárad Kerületben Pétsváradon, és a' Kutyevói Kerületben Kutyevon, esztendőbeli 400 forint fizetéssel, 's némelly a' maga valóságában ki-adandó Deputátummal, mellynek betse 265 forintra bétstűtetik, öfveséggel esztendőbeli 664 forint fizetéssel, 's szabad szállással, ezeken kívül pedig még egy Erdő-mester, a' Nagy-Várad Kerületben Sz. Mártonon, a' szabad szállásán kívül 300 forint esztendőbeli fizetéssel, 's 194 forintokra ki-számlált Deputátummal, fel-állíttatnak; azért a' kik ilyen hivatalt magokra vállalni szándékoznak, 's ahoz tartozandó Tudománnyal bírnak, legtovább ezen folyó esztendő' Június' Hónapjának végéig Instántziajokkal a' Fels. Kir. Helytartó-Tanáts'hoz folyamodjanak, meg-erössített bizonyossággal meg-mutatni kötelessek lévén, az Erdő-mesteri Tudományt hol tanúlták, 's ugyan azt hol is folytatták. Budán Sz. György Havának 16-dik napján 1796.

* * * * *

Báró *Febur*, *Medicinae* 's *Chirurgiae* Doctor, és Magyar-Országon Ts. K. Oculista, *Pestről* a' hol lakik, 15-dik Májusban indúlt el más Vármegyékbe, szokott Szemorvosi és más hasznos munkálódásainak is folytatására. *Székesfejerváron* nyóltz napokat tölt, onnan 24-dik

Májusban *Veszprém* felé indul, 's minek-utánna ott is nyóltz napokat fog múlatni: tovább veszi útját, 's Júniusnak első napján *Szalabérben* lesz. Nyóltz napig marad ott is, és Júniusnak 8-dikára *Sopronba* ér. A' kik tehát, vagy szemeikre nézve akarnak a' fenn nevezett Úr' szolgálatjával élni; vagy Belsőakadások' felkötésére alkalmas Angliai eszközöket tölte szerezni: kérettetnek, hogy idejében jellentsék nálla magokat.

Tudósítás

minden

B i b l i a - S z e r e t ő Jó Keresztyénekhez.

A' Károli Fordítása szerént Ultrajektombann, 1794-ben ki-jött Magyar Bibliák találatnak:

Bétsben, Titt. Vitéz József Úr' gondviselése alatt. Átson, Tiszt. Bartha György. — Pesten, Könyváros Mosótzai Inkritoris Gábor — Ketskemetén, Tiszt. Prof. Tóth István. — Debretzenben, Nies Fazekas Mihály. Patakon, Tiszt. Prof. Szombathi János. — Kolosváron, Tiszt. Prof. Szathmári Pap Mihály. — Uraknak

Szabott árra a' Bibliáknak, Homlok-Táblák 's Mappák nélkül: Hollandiai jó író-papíroson 3 r. forint 30 xr. — Hollandiai Posta-papíroson 4 for. — Hollandiai jobb Posta-papíroson 5 for. — Hollandiai igen vékony Posta-papíroson 6 for. — Hollandiai rendkívül szép Posta-papíroson 7 forint.

Homlok-Táblák (a' kiknek téttyik, mert azok nélkül el lehet. Ó és Újj Testamentomhoz, együtt 10 xr.

Ország-Táblák, Mappák) Ó és Újj Testamentomhoz, együtt — Posta-papíroson 40 xr. — Nyomtató-papíroson 30 xr.

A' Könyváros Uraknak, a' kik egyszerre akár egyikből, akár másiból, akár mindenikből együtt

tízet, húszat, vagy többet vesznek, minden tizenegygyedik ingyen adódik a' 4 forintosból.

A' 6 forintos Bibliák, minthogy igen kevés számúak, csak Bétsben, Átson, Pesten, Patakon, és Kolosváron; a' 7 forintosok is ugyan ezen helyyeken (Patakot ki-vévén) találhatnák.

Ezen nagy bajjal, fáradsággal, 's az idő' viszonytása miatt rendkívül nagy költséggel nyomtattatott szép Bibliának a' bétst, nem csak a' papiros' jósága, betű' szépsége, könnyen olvashatósága, 's a' Könyv' szép formája nevelik; hanem főképpen ezek: t. i. hogy, csak nem minden hiba nélkül nyomtattatott; hogy egy igen fontos, hasznos, 's ez előtt ki-jött minden Biblia-recenziókat meghaladó, Magyar Bibliákról írott Hírlíriátska vagyon eleibe nyomtattatva, melyet T. T. Pataki Professor Szombathi János Uram készített; és hogy a' Világosító Sz Írásbéli Helyek nagy szorgalmatossággal meg-vísgáltattak, 's ennek alkalmatosságával meg is bővítettek, és azon számtalan nyomtatásbéli esmérletes hibáktól valójában meg-tíftttattak.

Ha talán a' le küldött Bibliák, melyek 26-dik Áprilisben indultak ki Bétsből, még a' távol való Helységekbe el nem érkeztek volna: valamivel későbbetskén bizonyosan el fognak érkezni.

Útól meg-nevezett, tudtára adom az Érd. Közönségnek, hogy nállam, nagyobb 8-ad rétben, szép újj betűkkel és tsínosan, illy tzmű munka jött mostanában ki: *Keresztyén Erköltsi Prédikátziók*, melyeket Németből készített T. Vétsei Jósef, Kapolyi Ref. Préd. *Első Rész: A' Keresztyén embernek Isten eránt való kötelességeiről.* Szedettettenek ezen Prédikátziók, Német-Ország' leg-derekabb Órátorainak azon válogatott beszédjeikből, a' melyeknek Gyűjteménnye, nem színte régen *Giessenben* jött ki. Egyéb eránt, mely

igen haszná - vehető. légyen ezen Könyv, a' benne foglaltt tiszta Keresztyéni gondolatoknak szépen való előadásánál fogva, mind a' magános, mind a' közönséges Isteni tiszteletben; és melly igen meg-feleljen még a' finomabb izlésű Keresztyén' várásának is, azt most nem vitatom. Minden ítélni tudó, a' ki ezen Könyvvel meg-es-mérkedéndik, szintén olly belső meg-elégedéssel fogja azt tapasztalni, valamint azok, a' kik ezt már esmerik. — A' Keresztyén' több rendbéli kötelességeiről szóló Prédikátziók is, nyomba fognak ezután nyomtatódni. Ezen első Kötetet lehet itten Győrben Müller Könyvkötő Úrnál; Médárdus napi Pesti Vásár' alkalmatosságával pedig nállam a' Hajós-úttzában a' Fejér-Báránynál, és Kilián Könyváros Úrnál találni. Az árra 1 forint.

Streibig József.

Füskúti Landerer Mihály Pesti és Posonyi Könyvnyomtató- és Könyvárosnál a' jövő Pesti Médárdi Vásárkor következendő újj Magyar Könyvek találtatnak:

Gyöngyösi Istvánnak költeményes Maradványi, mellyeket a' régi nyomtatás és kézírások szerént újra ki-adott Dugonits András Kir. Oktató. Két Dar. 80 Ár. szép Postapapíron 3 for. nyomtatón pedig 2 for. 30 xr. az árra.

Az első Darab magában foglalja 1.) Dugonics András Úrnak Előljáró-Beszédét.

2.) Gyöngyösi István' életének históriáját.
 3.) Az egész Charichliát. A' második pedig: 1.) A' Murányi Vénust. 2.) A' Palinódiát. 3.) A' Rózsa kofzorút. 4.) Kemény Jánost. 5.) A' Kupidót. — Az első Darab, Gyöngyösi' képével, a' második pedig Vesselényi Grófnéével díszeskedik. (*A' Prenumeráns Urak ne terheltesenek e' Könyvet kezekhez venni.*)

Törpe Péter. Késértető Történet a' tizenharmadik Századból 8vo 1796. 36 xr.

Barmokat Orvosló-Könyv, melyet a' Közjónak hasznára ki bocsátott Tolnay Sándor, a' Barmokat Orvosló Tudománynak Tudóssa, és Pesten a' Kir. Universitasban közönséges Kir. Professora. 8. 1796. 51 kr. (Ez a' Könyv, a' lovaknak, szarvas-marháknak, juhoknak, sertéseknek 's a' t. betegségeit, és azoknak orvoslása' módját tökéletesen, és fundamentomosan magában foglalja.)

Takáts Ádám, Halotti-Prédikázióinak VI-dik és utolsó Darabja. 36 xr. Mind a' hat Darab 3 for. 36 xr.

Házi-Kertész, az az: hasznos, és tapasztalásokkal erősített Oktatás, mint kellessék hasznos Gyümölcsös-fákat, és el-múlhatatlanul szükséges konyhabeli zöldségeket szembe-tűnő haszon-vétellel nevelni. 8. 1796 24 xr.

Gáncs, és Fernách, Napkeleti-Történet. 8. 1796. 12 xr.

A' Magyaroknak eredetéről, ezeknek Királyainak életekről, viselt dolgaikról, halálokról 's a' t. Magyar Versekben adta Ketskeméhi Zsigmond. 8. 15 xr.

Dombi Sámuel Orvosi-Tanítás, a' Gyermekek' nyavalyáiknak meg-esméréséről és gyógyításáról. 8. 1 for. 30 xr.

Szakáts Könyv (Új), melyben különkülönbféle válogatott és hasznos ételeknek készítése taníttatik. 8. 24 xr.

Magyar - Országi Királynéknak az ő Kir. jussokkal együtt való históriája, melyet leg-elsőben ki-adott Décsy Antal. 8 maj. 36 xr.

Dugonits András, Kir Oktató' Jeles Történeti. Két Könyv. Az első magában foglalja Töldi Miklóst, és Etelkát Karjelben; a' második, Bátori Máriát, és Kún Lászlónak szomorú Történetit. 8 maj. 2 for.

— — A' Gyapjas Vitézek, két Könyvben. 8 maj. 2 for.

Frantzia - Országának, az első fel-zendülésétől fogva el-követett gyilkos és szerentsétlen Történetei. 8. min. 36 xr.

Magyar Gyász: avagy második Lajos Magyar Királynak a' Mohátsi mezőn történt veszedelme. Versekben. 8. min. 30 xr.

Kosztolányi Sándornak egész elztendőbéli Vasárnapokra intéztetett Sz. Beszédei. Két Darab. 8. 2 for.

Mattyus István (M. D.) Diaeticája. Hat Darab. 8. maj. 9. for.

*A' jó intézetű Emberi-Társaságokból munkák' fel-osztatásának eredetéről, a' múltt postán közlött Visgálódásuukat, példák-
kal világosabbítjuk most ígéretünk sze-
rént.*

Említett Előadásunknak nevezetes tzikelye vala ez: „Egy civilizált (pallérozott) Társaságban, tsak egy középfszerű Tag-nak élete' módját is — bár akármilyen eggyügyűnek 's könnyűnek tessék az első tekintettel — annyi szükségekkel látja egybe-köttetve lenni a' Világi dolgoknak figyelmes Visgálója, hogy azoknak pótolására sok ezer embereknek munkálódása kívántatik. “ *Példának okáért:*

Egy durva posztóból készültt ruha tsekélységnek látszik, pedig avagy tsak ez is mennyi különböző munkáknak gyümöltse?

Ha a' durva posztó' munkájába belé
jövő Személyeknek mesterségesebb eszkö-
zeiket, makhináikat, minéműek: a' Ha-
jós' hajója; a' Ványoló' malma; 's a' Fo-
nó' guzsallya, vagy rokkája, el mellőzvé, n,
csak a' Juhász' nyíró-óllóját tekintjük is
meg: ennek Készítőjéről, vissza kell men-
nünk gondolatunkkal a' Bányaásóra, ki
annak materiáját a' föld' gyomrában keres-
te 's vette ki onnan: de koránt se' olly
formábann, mint már a' Kováts' kezébe
került, hanem még addig, egész sor mun-
kákon kellett annak keresztül menni. Egy-
ezen Munkák között az olvasztás: de az

éhez most leg-közelebb látó Személyeken kívül, részt vettek még abban: a' Kőműves, ki az Olvasztó-kementzét, a' Chymikusnak el-intézése szerént készítette; a' Téglavető; a' Szén-hordó's égető; és a' Favagó, kinek munkája után lehetett a' szenet égetni. Mindezeknek is tehát, és még sokkal többeknek munkálódása eggyesült a' végre, hogy tsak egy jó nyíró-órlója is lehessen a' Juháznak.

Nézzük el még ezen Juháznak az egész öltözetét, 's a' főzéshez, sütéshez, az evéshez, alváshoz és lakáshoz tartozó minden készületeit is. Bizonyos dolog, hogy Ő ezeknek bírása által sok kedvetlen érzéseket el kerülhet, mellyeknek különben szomorú tárgya volna; de szintolly bizonyos, hogy nem bírhatná Ő azokat egyébképpen, hanemha számos Embertárssai munkálódtak volna, önnön magok okos szeretetétől indíttatván az ő javára is. Az ablaka ezen Juhász' házatskájának, melly szép, de fáradságos találmányra emlékeztethet bennünket; úgymint: az üveg-készítésnek találmányára, melly nélkül az Északi Lakosok, kedves lakozásra szert nem tehettek volna.

Most már, ha tsak egy nevendék; de figyelmetességhez szoktatott Gyermekek olvassa is reá vizont ezen példára, a' fenn ki tett Tzikkelyt; olly világos igazságnak talállya azt, mellyhez kételkedés nem férhet.

Képzeli-désünket, a' munkák' fel-ofztatásának eredetéről igen segíti 's eleveníti az, ha vissza-gondolkozunk az Emberi Társaságoknak első kezdetére. Egy tsoport Vadászok és Pásztorok között, ha találkozott egy, a' ki jobb kéziveket 's nyílakat tsinált mint az ő több Társsai; ezektől ő a' maga készítményeiért, marhát vagy vadat kapott tserében. Tapasztalván lassanként, hogy a' nyájjak mellett és a' vadak után való sanyarkodása által, nehezebben élne Ő, mint sem a' kéziv's nyíl-tsinálgatás által: ezt választja magának fő foglalatosságául; 's ekképpen Fegyverkészítője támadt a' pásztorkodásból és vadászatból élő tsoportnak. Vállalkozott ezen Vadász- és Pásztor-emberek között Más, ki, az egy helyről másuva el-szállítható hajlékotskak' készíttetésére adta magát, mivel tsinálmánnyai által könnyebb móddal bé-szerzette magának az enni valóját, mint-ha pásztorkodott és vadásztatott volna: Áts forma Mesteremberek is lett tehát már e' szerezént a' vadászatból és barom-legeltetésből élő Társaknak. Hasonló módon egy 3-dikból és 4-dikből, Tímár és Szűts vált. Így lehet gondolkodni, egyéb mesterségeknek együgyű származásáról is, az az, a' különböző munkáknak különböző Személyek között lassan lassan lett fel-ofztódásáról: *mellynek valójában inkább következése vagy gyümöltse; mint sem szülő oka: az az észbeli különbség is, mellyet tapasztalunk az Emberek között; a' mint ezt más alkalmatossággal bővebben meg-fogjuk latni.*